ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5C

1. NÁHRADNÍ TERMÍN

C5PCD25C0T03

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 28
Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Povolené pomůcky: psací potřeby

Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi pište do záznamového archu.** Při zápisu použijte **modře nebo černě** píšící propisovací tužku, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**. Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

Pokyny k úlohám s nabídkou odpovědí

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v záznamovém archu podle obrázku.

	A	B	C	D
4	☐	☐	☒	☐

- Pokud budete chtít svou odpověď opravit, pečlivě zabarvěte původně zakřížkovaný čtvereček a zakřížkujte nový čtvereček.

	A	B	C	D
4	☒	☐	■	☐

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

Pokyny k úlohám bez nabídky odpovědí

- Odpověď **zapište čitelně** do vyznačeného bílého pole. Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice. Při psaní rozlišujte **velká a malá písmena**.

16

- Pokud budete chtít tuto odpověď opravit, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole.
- Za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3

(**1**) U potoka na stráni
skákali dva klokani.
Jeden skočil sedm metrů,
a to ještě proti větru,
druhý ale zakopnul,
do potoka upadnul.

Plave klokan v potoce,
vylezl až v zátoce.
Když chtěl z kapsy vylít vodu,
nečekal tam žádnou zradu,
ale sáhnul na raky,
ti ho štípli do ruky.

(**2**) Klokan křičí: „Běžte ven,
kapsa není podnájem!“
RAKŮM SE VŠAK V KAPSE LÍBÍ,
to bydlení nemá chyby.
Teplé je a útulné
pro dva raky potulné.

(**3**) Raci v kapse zůstali,
klokan skáče po poli.
Tam pes dingo číhá v křoví,
vyrazí po klokanovi.
Psa čekala klepeta,
vylít jako raketa.

Chudák dingo – v čumáku
má štípance od raků.
Kňučí, mručí, kulhá, pláče,
klokan domů v klidu skáče.
Je mu zcela nebesky,
už se cítí moc hezky.

(*J. Hutka, Klokan, upraveno*)

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

A) Jednomu klokanovi, který měl v kapse raky, se na stráni podařil skok dlouhý sedm metrů.

B) Raci se jednomu klokanovi pomstili štípnutím poté, co jim řekl, že jim neposkytne bydlení.

C) Důvodem náhlého útoku psa na jednoho klokana byli raci, kteří byli schovaní v klokaní kapse.

D) Přítomnost raků, které měl jeden klokan ve své kapse, pro něj nakonec měla pozitivní důsledky.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o verši zapsaném ve výchozím textu velkými písmeny je pravdivé?

A) Tento verš je jako jediný z druhé části textu osmislabičný.

B) Tento verš je jako jediný z druhé části textu devítislabičný.

C) Tento verš je osmislabičný stejně jako bezprostředně následující verš.

D) Tento verš je osmislabičný stejně jako bezprostředně předcházející verš.

1 bod

3 Ve <u>třetí části</u> výchozího textu je podtrženo šest slov. Mezi kterými dvěma je významový vztah nejpodobnější vztahu mezi slovy KŘESLO – OPĚRADLO?
(Podtržená slova posuzujte ve významu, který mají ve výchozím textu.)

A) rak – kapsa

B) dingo – pes

C) rak – štípanec

D) dingo – čumák

max. 2 body

4 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N).

		A	N
4.1	Slavnostně vyzdobený kočár táhli tři páry bílých koní.	☐	☐
4.2	Tyto předražené kapky proti kašli mi bohužel nepomohly.	☐	☐
4.3	Najednou se před námi objevily dvě šelmy s vyceněnými zuby.	☐	☐
4.4	Prodavači lákali návštěvníky k výhodné koupy nových výrobků.	☐	☐

---

max. 3 body

5 Přiřaďte k jednotlivým textům (5.1–5.3) odpovídající tvrzení (A–E).

(Každý z posuzovaných textů obsahuje celkem dva větné celky. Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

Příklad: *Jirka ji přemlouval, aby s ním šla ven, ale ona se musela učit.* – Tento větný celek je souvětím, které se skládá ze tří vět.

5.1 Můj bratr pije velké množství slazených nápojů, ačkoli dobře ví, že to vůbec není zdravé. Maminka se proto rozhodla, že ode dneška budeme všichni pít jen obyčejnou vodu. _____

5.2 Předevčírem, těsně před zavírací dobou, policisté zadrželi v místním obchodním centru dvojici zlodějů. Oba muže ihned převezli na policejní stanici, aby je podrobili výslechu. _____

5.3 Nedávno jsem se dozvěděla o zajímavém kurzu, zaměřeném zejména na netradiční výuku angličtiny. Bez váhání jsem na něj přihlásila jak sebe, tak svou starší sestru i naši společnou kamarádku. _____

A) Pro tento text platí: každý z větných celků je věta jednoduchá.

B) Pro tento text platí: každý z větných celků je souvětí skládající se ze dvou vět.

C) Pro tento text platí: první větný celek je věta jednoduchá, druhý větný celek je souvětí skládající se ze dvou vět.

D) Pro tento text platí: první větný celek je souvětí, které se skládá ze dvou vět, druhý větný celek je věta jednoduchá.

E) Pro tento text platí: první větný celek je souvětí, které se skládá ze tří vět, druhý větný celek je souvětí, které se skládá ze dvou vět.

---

max. 2 body

6 Ke každé z následujících podúloh (6.1 a 6.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň NENÍ vlastním jménem.

(Slova musí být zapsána pravopisně správně.)

6.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem OVLÁDNOUT, skloňuje se podle vzoru SOUDCE a neobsahuje předponu.

6.2 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem RODIČ, skloňuje se podle vzoru HRAD a obsahuje předponu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 7–11

TEXT 1

(**1**) Řekne-li se o někom, že má obě ruce levé, znamená to, že je **pěkný** nešika. Tohle rčení nejspíš vymysleli praváci. Ti se zpravidla vyznačují až neuvěřitelnou nešikovností levé ruky. Často si proto myslí, že leváci nic kloudného nesvedou ani levou, natož pak pravou rukou. Jenže to je **obrovský** omyl: *****, žádní nemotorové to tedy nejsou.

(**2**) Martina Navrátilová hraje tenis levou rukou, až do svých devíti let ale při zápasech ruce střídala. Když se roku 1965 probojovala až na mistrovství republiky žactva, řekli jí zkušení tenisté, že by forhend měla hrát jen levačkou. Do týdne se to naučila. Přestože na tehdejším mistrovství zlato nezískala, levou rukou hrála dál. Tenkrát se také zařekla, že už prohrávat nebude. A svatá pravda, od té doby prohrála v žákovském tenise snad jen dva nebo tři zápasy. Příliš proher nezakusila ani v dospělosti.

Jako dítě střídala ruce i při jiných činnostech, třeba při kreslení. Na základní škole naše budoucí tenisová hvězda zprvu psala levou, jenže si pokaždé rozmazala napsané řádky. „Zkus to pravou!" napadlo její rodiče. Od té doby při psaní používá pravačku.

(**3**) Jeden by řekl, že dívenka, z níž se později stala slavná tenistka, v tělocviku jistě všechny převálcovala. **Zkrátka** že měla nad ostatními navrch. Jednou ale Martina přinesla domů poznámku: „Neumí kotoul!" Otci to vysvětlila dost **stručně**: „Madam mě dnes vyvolala z řady, řekla ‚Udělej kotoul!' a já na ni zůstala civět." Děti z Řevnic říkaly mezi sebou učitelce tělocviku madam, protože do tělocvičny chodila zásadně v kožichu, který při vyučování nesvlékala, a ve střevíčkách.

„A proč jsi na ni civěla?"

„Já nevím, co je to kotoul," odpověděla popravdě Martina.

„Víš ty co? Udělej kotrmelec."

Martina udělala kotrmelec. V pokoji na zemi. Bezvadně.

„Tak tohle je kotoul. Vy tomu spíš říkáte kotrmelec," řekl otec. Pak vzal žákovskou a pod poznámku od učitelky tělesné výchovy dopsal: „Tak jí ho ukažte."

Madam na to neodepsala a kotoul Martině rovněž neukázala.

Vysvětlivka: *forhend* – typ tenisového úderu

(*V. Škutina, Martina: z Řevnic na wimbledonský dvůr, upraveno*)

TEXT 2

Příslovečná spřežka je příslovce, které vzniklo spojením předložky s jiným existujícím tvarem současného slova (např. s tvarem podstatného jména, zájmena či číslovky). Příslovečné spřežky jsou např. slova *nahoru* (na + horu) či *předtím* (před + tím).

max. 2 body

7 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

		A	N
7.1	Martina Navrátilová začala hrát tenis dřív než v den svých devátých narozenin.	☐	☐
7.2	Od roku 1965 do ukončení své tenisové kariéry prohrála Martina Navrátilová maximálně tři tenisové zápasy.	☐	☐
7.3	Martinina učitelka tělesné výchovy chodila do tělocvičny v kožichu a ve střevíčkách, protože chtěla, aby ji žáci oslovovali „madam".	☐	☐
7.4	Z Martiny Navrátilové se stala slavná tenistka, ačkoli po celou školní docházku neuměla udělat jednoduchý cvik zvaný kotoul či kotrmelec.	☐	☐

max. 3 body

8 Vypište z druhé části TEXTU 1 tři měkká přídavná jména.

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

9 Která z následujících možností nejspíše patří na vynechané místo (*****) v TEXTU 1?

A) naprostá většina leváků má totiž pravou ruku dost nešikovnou
B) naprostá většina praváků má totiž levou ruku dost nešikovnou
C) naprostá většina leváků má totiž pravou ruku skoro tak šikovnou jako levou
D) naprostá většina praváků má totiž levou ruku skoro tak šikovnou jako pravou

1 bod

10 Ve které z následujících možností je uvedena dvojice slov, jež jsou v kontextu TEXTU 1 antonymy?

(První slovo z každé dvojice pochází z TEXTU 1 a je v něm vyznačeno tučně.)

Příklady:

- *Má ostrou tužku*. → Slova *ostrý* a *tupý* jsou v tomto kontextu antonymy, tzn. slovo *tupý* by v této větě mělo opačný význam, než v ní má slovo *ostrý*.
- *Omáčka je moc ostrá*. → Slova *ostrý* a *tupý* nejsou v tomto kontextu antonymy.

A) pěkný – nehezký
B) obrovský – nehorázný
C) zkrátka – zdlouhavě
D) stručně – obsáhle

1 bod

11 Které z následujících tvrzení o třech slovech podtržených v TEXTU 1 je pravdivé?

(Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.)

A) Všechna tato slova jsou příslovečné spřežky.
B) Příslovečné spřežky jsou celkem dvě z těchto slov, a to *pokaždé* a *později*.
C) Příslovečné spřežky jsou celkem dvě z těchto slov, a to *později* a *popravdě*.
D) Příslovečné spřežky jsou celkem dvě z těchto slov, a to *pokaždé* a *popravdě*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 12

Věta č. 1: Dřevěné hračky šly dobře na odbyt.

Věta č. 2: Žákyně nacvičily vystoupení s barevnými švihadli.

1 bod

12 Které z následujících tvrzení o větách z výchozího textu je pravdivé?

A) Obě tyto věty jsou zapsány pravopisně správně.
B) Každá z těchto vět obsahuje pravopisnou chybu.
C) Věta č. 1 je zapsána pravopisně správně, věta č. 2 obsahuje pravopisnou chybu.
D) Věta č. 1 obsahuje pravopisnou chybu, věta č. 2 je zapsána pravopisně správně.

---

max. 2 body

13 Napište smysluplný spisovný větný celek o <u>pěti slovech</u>, který bude obsahovat podstatné jméno ZAJATEC užité v 5. pádě čísla jednotného.

(Vzniklý větný celek musí být gramaticky i pravopisně správný a musí obsahovat přísudek.)

3 body

14 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly.

A) Ti ovšem na jeho výzvy vůbec nereagovali. Staš si uvědomil, že pospíchají z nějaké jemu neznámé příčiny. Začínalo se stmívat. Nela už byla z jízdy tak vyčerpaná, že ji Staš musel v sedle přidržovat, aby nespadla.

B) Všichni se tedy usadili do sedel a vyrazili. Byly čtyři hodiny odpoledne a počasí bylo nádherné. Dokud jeli zelenou krajinou, vůdce vedl karavanu mírným krokem, jakmile však pod nohama velbloudů zaskřípal písek, všechno se rázem změnilo.

C) Když ale prudký běh neustával, Nele se začala točit hlava a měla mžitky před očima. Staš, který seděl v sedle za ní, proto začal volat na muže jedoucí vpředu, aby zpomalili.

D) Malá vlaková stanice, kde Staš s Nelou vystoupili, byla skoro prázdná. Po jejich otcích tu nebylo ani stopy. „Pánové odjeli na poušť postavit stany. Poslali průvodce, kteří nás za nimi dovedou," vysvětlil dětem Idrís a ukázal na muže stojící u osedlaných velbloudů.

E) Ozvalo se svištění bičů a velbloudi začali uhánět jako vítr. Zpočátku tato šílená jízda děti bavila.

F) Zanedlouho nastala noc, ale stany ani ohně stále nikde. Vtom se Staš zděsil. Náhle totiž pochopil, že on a Nela byli uneseni.

(*H. Sienkiewicz, Pouští a pralesem, upraveno*)

První část: _____

Druhá část: _____

Třetí část: _____

Čtvrtá část: _____

Pátá část: _____

Šestá část: _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Když jsem si začal stěžovat, že se musím ve škole učit věci, které určitě nikdy nebudu potřebovat, babička mi řekla: „To neříkej, nikdy nevíš, co se ti jednou bude hodit. Sama to dobře znám. Pamatuj – *****."

1 bod

15 Ve které z následujících možností je uvedeno ustálené slovní spojení, které vystihuje situaci ve výchozím textu, a patří tedy na vynechané místo (*****) v textu?

A) co se v mládí naučíš, ve stáří těžko už najdeš

B) co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš

C) co se v mládí naučíš, ve stáří nejspíš zapomeneš

D) co se v mládí naučíš, ve stáří snadno zapomeneš

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 16

TEXT 1

Haló, slyšíme se?	**Nuže**, pojďme tedy do toho.
Mňau, protáhlo se kotě.	**Sláva**, konečně jsem tu úlohu vyřešil.
Hybaj do postele, už je noc.	**Hej** ty tam, pojď sem.
Žbluňk – a už byla ve vodě.	**Prásk** a z krbu se vyvalil oblak dýmu.
Šup s tím zpátky do krabice.	**Kšá**, zavolal jsem na slepice.
Ouvej, asi jsem se přejedl.	**Hrr** na ně!
Alou domů.	**Hergot**, zase se nám to nepovedlo.
Psst, mluv tiše, ať ho nevzbudíš.	**Cink** – klíče spadly na zem.

TEXT 2

Citoslovce typu A slouží k navázání/udržení kontaktu s tím, komu je promluva určena (např. *ahoj*, *aha*), vyjadřují výzvu (např. *hajdy, bacha*) nebo napodobují nějaký zvuk (např. *bum, kykyryký*).

Hlavní funkcí **citoslovcí typu B** (např. *mňam*, *fuj*) je vyjádřit kladnou či zápornou emoci (např. radost, nadšení, spokojenost, opovržení, nechuť, zlost, bolest). Neslouží tedy k navázání/udržení kontaktu, nevyjadřují výzvu ani nenapodobují nějaký zvuk.

max. 3 body

16 V TEXTU 1 jsou tučně vyznačena citoslovce. Najděte mezi nimi tři citoslovce typu B a napište je.

(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2. Citoslovce posuzujte ve významu, který mají v TEXTU 1. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

Nedávno jsem s rodiči navštívil staršího bratra, který se svou ženou už přes sedm let hospodaří na farmě poblíž Břeclavi. Moje maminka o bratrovy říká, že je zemědělec tělem i duší. Má stádo koz, z jejichž mléka švagrová vyrábí vynikající výrobky, které pak prodává v malém rodiném obchůdku. Mezi obyvateli blízkého města je největší zájem o sýry s bylinkami z místní zahrádky, já mám ale nejraději kozý jogurty.

Bratr denně vstává ve čtyři hodiny, za ta léta si prý ale na ranní budíček už zvykl. Nejprve své stádo podojí, občas také kozám ošetří paznehty. Když se zvířata rozběhnou na přilehlé pastviny, bratr uklízí chlévy. Ani potom nemá na lenošení nejmenší pomyšlení. Jednou musí opravit rozviklaný plot, jindy zase přivézt seno. Nezastaví se až do setmění. Podnikat soukromně na farmě – to rozhodně není nic pro povaleče.

max. 4 body

17 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je PRAVOPISNĚ SPRÁVNĚ.

(Slova zapište bezchybně; ohebná slova zapište ve stejném tvaru, v němž jsou užita v textu. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–23

(**1**) Ve známé komedii *Adéla ještě nevečeřela* zločinec vypěstuje rostlinu, která při poslechu jedné skladby spořádá obrovského psa. Jde sice jen o výplod scenáristovy fantazie, nicméně některé rostliny se Adéle trochu podobají.

***** Právě proto se masožravky vybavily důmyslnými pastmi: do **svých** lapacích listů jsou schopny přivábit drobné živočichy, zvláště pak hmyz. Poté je chytí a stráví.

(**2**) Je zde ovšem jeden zásadní rozpor – masožravky loví hmyz, aby získaly živiny, zároveň ho ale potřebují k opylování svých květů. Musely tedy najít efektivní způsob, jak odlišit potravu od opylovače. Vědci zjistili, že za tímto účelem masožravky používají tři různé metody. Některé druhy například kvetou jen v období, kdy jejich pasti ještě nejsou funkční. Princip metody prostorové zase tkví v tom, že květy vyrůstají na dlouhých stoncích, zatímco lapací listy s pastmi se nacházejí mnohem níže, takže tam uvíznou živočichové pohybující se po zemi. Další masožravky si zase umí vypomoct dokonalým trikem: opylovače přitahují jinou vůní, než jakou vábí kořist.

(**3**) Na světě se vyskytuje zhruba 600 druhů masožravých rostlin. Masožravky se liší jak zbarvením či tvarem listů, tak **svými** rozměry. Některé jsou spíše menší (např. rosnatka minor má stvol dlouhý zhruba 10 cm a listy o délce maximálně 3 cm), jiné jsou velké jako dospělý člověk. Mezi největší druhy masožravek se řadí láčkovka rádža. Tato rostlina dokáže do svých pastí o velikosti lidského chodidla lapit nejen hmyz, ale dokonce drobné obratlovce, jako jsou myši nebo malé žáby.

Asi nejznámější masožravou rostlinou je mucholapka podivná. Okraje jejího lapacího listu jsou pokryty sladkým nektarem, na nějž láká hmyz. Jakmile tam hmyz přistane, mucholapka bleskurychle (často během půl sekundy) uzavře svůj lapací list, čímž oběti znemožní únik.

(*www.abicko.cz, upraveno*)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
18.1	Vědci zjistili, že masožravé rostliny používají za účelem odlišení opylovače od kořisti tři různé metody.	☐	☐
18.2	Květy masožravé rostliny, která používá prostorovou metodu, se nacházejí výše než pasti této masožravky.	☐	☐
18.3	Existuje alespoň jeden druh masožravé rostliny, která je schopna chytit do svých pastí i některé obratlovce.	☐	☐
18.4	Listy rosnatky minor, která patří mezi menší druhy masožravých rostlin, dorůstají maximálně třícentimetrové délky.	☐	☐

1 bod

19 Na vynechané místo (*****) ve výchozím textu patří smysluplný a gramaticky správný větný celek. Který z následujících větných celků na toto místo patří?

A) Masožravé rostliny rostou v bažinách či písčitých oblastech, tedy zejména místa, kde je půda chudá na živiny.

B) Masožravé rostliny rostoucí v bažinách či písčitých oblastech, tedy zejména místa, kde je půda chudá na živiny.

C) Masožravé rostliny rostou v bažinách či písčitých oblastech, tedy zejména na místech, kde je půda chudá na živiny.

D) Masožravé rostliny rostoucí v bažinách či písčitých oblastech, tedy zejména na místech, kde je půda chudá na živiny.

1 bod

20 **Informace č. 1:** Mucholapka podivná je nejznámější masožravou rostlinou.

Informace č. 2: Mucholapka podivná často uzavře svůj lapací list během půl sekundy.

Které z následujících tvrzení o výše uvedených informacích je pravdivé?

A) Pouze informace č. 1 je ve výchozím textu předkládána jako zcela jistá.
B) Pouze informace č. 2 je ve výchozím textu předkládána jako zcela jistá.
C) Každá z těchto informací je ve výchozím textu předkládána jako zcela jistá.
D) Žádná z těchto informací není ve výchozím textu předkládána jako zcela jistá.

1 bod

21 **Které z následujících tvrzení o zájmenech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé, vezmeme-li v potaz také smysl sdělení?**

A) Jak zájmeno *svých*, tak zájmeno *svými* něco přivlastňují *masožravkám*.
B) Zájmeno *svých* něco přivlastňuje *masožravkám*, zájmeno *svými* něco přivlastňuje *listům*.
C) Zájmeno *svých* něco přivlastňuje *pastem*, zájmeno *svými* něco přivlastňuje *listům*.
D) Zájmeno *svých* něco přivlastňuje *pastem*, zájmeno *svými* něco přivlastňuje *masožravkám*.

max. 2 body

22 **Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda se v něm vyskytuje podstatné jméno užité v 6. pádě (A), nebo ne (N).**

(Posuzované úseky jsou ve výchozím textu podtrženy.)

		A	N
22.1	jde sice jen o výplod scenáristovy fantazie	☐	☐
22.2	některé druhy například kvetou jen v období	☐	☐
22.3	tam uvíznou živočichové pohybující se po zemi	☐	☐
22.4	na světě se vyskytuje zhruba 600 druhů masožravých rostlin	☐	☐

max. 2 body

23 **Vypište z <u>druhé části</u> výchozího textu dvě slovesa, z nichž každé obsahuje dvě předpony.**

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

---

1 bod

24 **Která z následujících vět NENÍ zapsána pravopisně správně?**

A) Raněnné zvíře se odplazilo do hustého křoví.
B) Mí prarodiče jezdili každý rok do vinného sklípku.
C) Nástěnné obrazy visely snad ve všech místnostech zámku.
D) Náš děda vždy se všemi jednal bez jakýchkoli postranních úmyslů.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

Kdybyste sestavili pomyslnou hitparádu nejneobvyklejších jídel světa, na předních místech by se jistě umístil pokrm *suo-tiou*. Jeho název se překládá jako „nasát a vyhodit".

Hlavní složku této kulinářské rarity z Číny jsou říční kameny. Pokrm *suo-tiou*, právem považovaný za nejtvrdší jídlo na světě, se **připravuje** na jedné pánvi: oblázky se **dají** na rozpálený olej a postupně se přidává koření a zelenina. Výsledkem je pikantní omáčka, která se z kamenů ocucá. Poté se oblázky vyplivnou. Specialita ani není příliš drahá: v roce 2024 porce *suo-tiou* o hmotnosti 0,5 kg vyšla na 16 jüanů (tehdy zhruba 55 Kč).

S prapodivnými jídly se ovšem nesetkáme jen v Asii. Příkladem může být *casu marzu* – sýr vyráběný na Sardinii. V bochníku sýra z ovčího mléka se vytvoří díra, aby se do něj dostaly sýrohlodky drobné. Tyto mouchy nakladou dovnitř vajíčka: jedna samička jich **dokáže** najednou naklást až 500. Když se vylíhnuté larvy prokousávají sýrem ven, uvolňují ze svého trávicího traktu kyseliny. Díky tomu prý *casu marzu* chutná neskutečně jemně. Sýr se konzumuje i s živými larvami, takže **jde** o zážitek jen pro otrlé: larvy jsou totiž schopny vyskočit až do výšky 15 cm.

Vysvětlivka: *Sardinie* – italský ostrov ve Středozemním moři

(*www.novinky.cz; www.toprecepty.cz, upraveno*)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
25.1	Sýr *casu marzu* je produkt z ovčího mléka vyráběný na italském území.	☐	☐
25.2	Jako druhá ingredience v pořadí se při přípravě *suo-tiou* na pánev přidá olej.	☐	☐
25.3	V roce 2024 bylo možné koupit půlkilovou porci *suo-tiou* v přepočtu cca za 55 Kč.	☐	☐
25.4	V jednom bochníku sýra *casu marzu* se nachází maximálně 500 vajíček nakladených sýrohlodkami drobnými.	☐	☐

1 bod

26 Které z následujících tvrzení o slovních tvarech podtržených ve výchozím textu je pravdivé?

(Příklad: Ve větě *Psal o třem lidech* má být místo chybně užitého tvaru *třem* tvar *třech*.)

A) Tvar *hitparádu* i tvar *složku* jsou v textu užity chybně.

B) Tvar *hitparádu* i tvar *složku* jsou v textu užity správně.

C) Tvar *hitparádu* je v textu užit správně, místo chybně užitého tvaru *složku* má být *složkou*.

D) Místo chybně užitého tvaru *hitparádu* má být *hitparádou*, tvar *složku* je v textu užit správně.

1 bod

27 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

(Posuzovaná slovesa jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

A) Sloveso *připravovat* je ve výchozím textu užito ve stejném významu jako ve větě *Svou leností se připravuje o šance na úspěch.*

B) Sloveso *dát* je ve výchozím textu užito ve stejném významu jako ve větě *Čerstvě nařezané květiny se co nejdřív dají do vázy s vodou.*

C) Sloveso *dokázat* je ve výchozím textu užito ve stejném významu jako v souvětí *Pokud se mu tento pokus podaří, dokáže pravdivost svého tvrzení.*

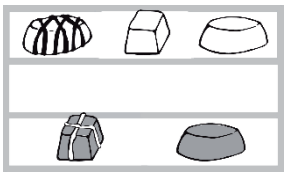
D) Sloveso *jít* je ve výchozím textu užito ve stejném významu jako v souvětí *Nemusíš tam chodit osobně, lístky do divadla jde sehnat i přes internet.*

max. 4 body

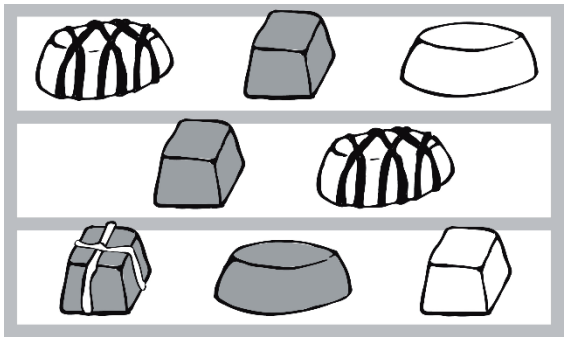
28 Přiřaďte k jednotlivým obrázkům (28.1–28.4) odpovídající popis (A–F).

(Žádná možnost z nabídky A–F nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

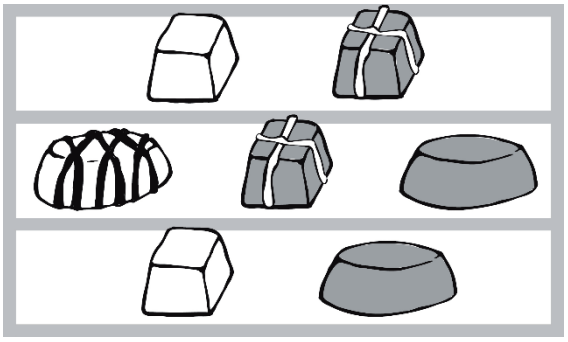
Vysvětlivky s příkladem: Na malém obrázku vpravo je bonboniéra. V jedné její krajní řadě jsou tři marcipánové bonbony: dva z nich jsou oválné (ten vlevo je ozdobený) a jeden je hranatý bez ozdoby. V druhé krajní řadě bonboniéry jsou dva čokoládové bonbony: ten hranatý je ozdobený, ten oválný je bez ozdoby. V prostřední řadě bonboniéry není žádný bonbon.

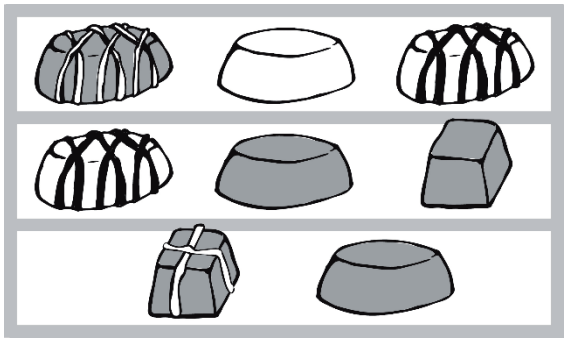
28.1

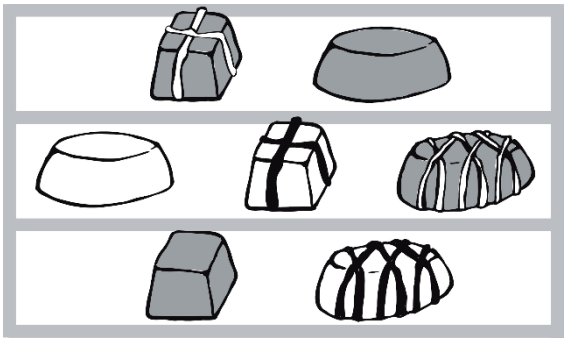
28.2

28.3

28.4

A) V celé bonboniéře je sudý počet čokoládových bonbonů. Více než polovina ze všech bonbonů v bonboniéře je bez ozdoby. V prostřední řadě jsou celkem tři bonbony.

B) V každé ze tří řad bonboniéry je alespoň jeden hranatý bonbon. V celé bonboniéře je více čokoládových bonbonů než marcipánových. Celkový počet ozdobených bonbonů je sudý.

C) V prostřední řadě bonboniéry je lichý počet bonbonů. V jedné z jejích krajních řad není žádný marcipánový bonbon. V celé bonboniéře je více než jeden hranatý bonbon bez ozdoby.

D) V každé ze tří řad bonboniéry je alespoň jeden ozdobený bonbon. V prostřední řadě je jeden hranatý čokoládový bonbon bez ozdoby. V celé bonboniéře je lichý počet marcipánových bonbonů.

E) V prostřední řadě bonboniéry je sudý počet oválných bonbonů. V celé bonboniéře jsou dva ozdobené marcipánové bonbony. V každé z krajních řad bonboniéry je jeden hranatý bonbon bez ozdoby.

F) V celé bonboniéře je sudý počet hranatých bonbonů. Počet bonbonů v jedné krajní řadě bonboniéry je shodný s počtem bonbonů v její druhé krajní řadě. Ze všech čokoládových bonbonů v bonboniéře je pouze jeden v prostřední řadě.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.

JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA 2025

KLÍČ SPRÁVNÝCH ŘEŠENÍ

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5C

KÓD TESTU: C5PCD25C0T03

Počet úloh: **28** (z toho 22 uzavřených a 6 otevřených)

Úloha	Správné řešení	Body
1	D	**1**
2	C	**1**
3	D	**1**
4		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
4.1	NE	
4.2	ANO	
4.3	ANO	
4.4	NE	
5		**max. 3 body**
5.1	E	1 b.
5.2	C	1 b.
5.3	A	1 b.
6		**max. 2 body**
6.1	**vládce**	1 b.
6.2	např. **národ**, **porod**	1 b.
7		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
7.1	ANO	
7.2	NE	
7.3	NE	
7.4	NE	
8	**tehdejším**, **základní**, **budoucí** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **tehdejším**, **zkušení**, **budoucí** → 1 bod (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 3 body** 0 chyb 3 b. 1 chyba 2 b. 2 chyby 1 b. 3 a více chyb 0 b.
9	C	**1**
10	D	**1**
11	D	**1**
12	C	**1**
13	např. **Zajatče, král ti udělil milost.** Vytvořený větný celek musí splňovat tyto podmínky: **a)** musí obsahovat bezchybně zapsaný tvar *zajatče*; **b)** musí obsahovat přísudek; **c)** musí být gramaticky správný; **d)** musí být smysluplný; **e)** musí být spisovný; **f)** musí být pravopisně správný; **g)** musí obsahovat celkem 5 slov. Větný celek, který splňoval podmínky **a)–d)**, ale obsahoval 1 chybu (např. pravopisnou), byl hodnocen 1 bodem.	**max. 2 body** 0 chyb 2 b. 1 chyba 1 b. 2 a více chyb 0 b.
14		**3**
První část	D	
Druhá část	B	
Třetí část	E	
Čtvrtá část	C	
Pátá část	A	
Šestá část	F	
	Body lze získat pouze v případě, že všechny části textu jsou seřazeny správně. V ostatních případech bylo přiděleno 0 bodů.	

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

Úloha	Správné řešení	Body
15	B	**1**
16	**ouvej**, **sláva**, **hergot** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **ouvej**, **hybaj**, **hergot** → 1 bod (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 3 body** 0 chyb 3 b. 1 chyba 2 b. 2 chyby 1 b. 3 a více chyb 0 b.
17	**bratrovi**, **rodinném**, **kozí**, **soukromě** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **kozí**, **rozvyklaný**, **setmnění**, **soukromě** → 0 bodů (2 slova nenalezena, 2 slova neodpovídají zadání = 4 chyby)	**max. 4 body** 0 chyb 4 b. 1 chyba 3 b. 2 chyby 2 b. 3 chyby 1 b. 4 a více chyb 0 b.
18		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
18.1	ANO	
18.2	ANO	
18.3	ANO	
18.4	ANO	
19	C	**1**
20	B	**1**
21	A	**1**
22		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
22.1	NE	
22.2	ANO	
22.3	ANO	
22.4	ANO	
23	**používají**, **vypomoct** Za chybu je považováno: **a)** nenalezení hledaného slova; **b)** zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy. Příklad hodnocení: **používají**, **vyrůstají** → 0 bodů (1 slovo nenalezeno, 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)	**max. 2 body** 0 chyb 2 b. 1 chyba 1 b. 2 a více chyb 0 b.
24	A	**1**
25		**max. 2 body** 4 podúlohy 2 b. 3 podúlohy 1 b. 2 a méně podúloh 0 b.
25.1	ANO	
25.2	NE	
25.3	ANO	
25.4	NE	
26	C	**1**
27	B	**1**
28		**max. 4 body**
28.1	F	1 b.
28.2	A	1 b.
28.3	D	1 b.
28.4	B	1 b.
CELKEM		**50 bodů**

Vzhledem k vysoké variabilitě možných žákovských odpovědí na otevřené úlohy neobsahuje tento klíč všechny akceptovatelné odpovědi.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV), 2025

Konal(a) zkoušku ☐ Vyloučen(a) ☐ Nepřítomen(na) či nedokončil(a) ☐

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5C – 1. NÁHRADNÍ TERMÍN

Jméno a příjmení

ZÁZNAMOVÝ ARCH – STRANA 1–2

	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐

4	A	N
4.1	☐	☐
4.2	☐	☐
4.3	☐	☐
4.4	☐	☐

5	A	B	C	D	E
5.1	☐	☐	☐	☐	☐
5.2	☐	☐	☐	☐	☐
5.3	☐	☐	☐	☐	☐

6

6.1

6.2

7	A	N
7.1	☐	☐
7.2	☐	☐
7.3	☐	☐
7.4	☐	☐

8

	A	B	C	D
9	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐

13

14	A	B	C	D	E	F
První část						
Druhá část						
Třetí část						
Čtvrtá část						
Pátá část						
Šestá část						

	A	B	C	D
15				

16

17

18	A	N
18.1		
18.2		
18.3		
18.4		

	A	B	C	D
19				
20				
21				

22	A	N
22.1		
22.2		
22.3		
22.4		

23

	A	B	C	D
24				

25	A	N
25.1		
25.2		
25.3		
25.4		

	A	B	C	D
26				
27				

28	A	B	C	D	E	F
28.1						
28.2						
28.3						
28.4						